

VMR Actualiteitendag 2024

Gezondheid

Teun Verstappen

Vereniging voor Milieurecht - 28 maart 2024

1

Onderwerpen

- Bescherming volksgezondheid via overheidsaansprakelijkheidsrecht?
- Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update

2

Afdwingen bescherming volksgezondheid via overheidsaansprakelijkheidsrecht (1)

- Bescherming volksgezondheid blijft juridisch onverminderd 'hot'
- Trend: bescherming afdwingen via civiele rechter?
- *Geluidhinder vliegverkeer*: Rechtbank Den Haag 20 maart 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:3734

3

Afdwingen bescherming volksgezondheid via overheidsaansprakelijkheidsrecht (2)

- *Geur veehouderijen*: Rechtbank Den Haag 14 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9119
- Beroep artikel 8 EVRM vaak leidend
- Rechter op stoel wetgever?
- Betekenis bestuursrechtelijke zaken? Niet zozeer toetsing aan de norm, maar norm als zodanig vaker ter discussie gesteld

4

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (1)

- Rechtbank Den Haag 14 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9119
- Gezondheidsrisico geurhinder: langdurige blootstelling → stressgerelateerde gezondheidseffecten (hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid, vermoeidheid)
- Staat *handelt onrechtmatig* nu Wgv in het licht van artikel 8 EVRM tekortschiet in de bescherming tegen geurhinder en geen redelijke en passende maatregelen zijn genomen
- Wgv is uit balans: er is geen fair balance tussen economische belangen veehouder enerzijds en gezondheids-/milieubelangen omwonenden veehouderijen anderzijds

5

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (2)

- Een geurnorm van 19,4 ou/m³ (voorgrond) in concentratiegebied is volgens de rechtbank de grens om te bepalen of sprake is van een acceptabel hinderniveau
- Correspondeert met 30% geurgehinderden in concentratiegebied en een zeer slecht woon- en leefklimaat op grond van de bijlage bij de Handreiking Wgv

6

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (3)

- Wgv niet onverbindend verklaard dan wel buiten toepassing gelaten
- Verklaring voor recht, gevolgd door schadestaatprocedure
- Uitspraak gaat niet over rechtmatigheid verleende omgevingsvergunning, maar over systematiek van de Wgv als zodanig
- Hoger beroep aanhangig

7

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (4)

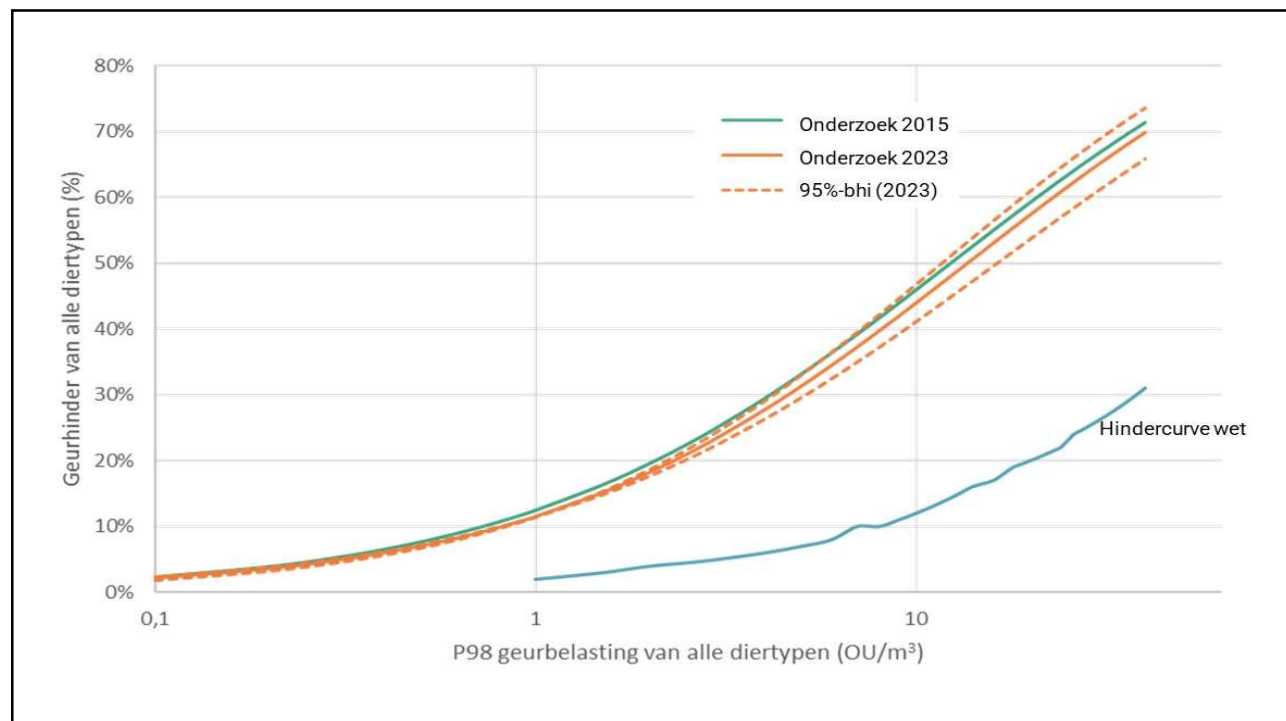
- En de wetgever...?
- Kamerbrief 7 juli 2023 → aankondiging uitgangspunten aanpassing geurregelgeving:
 - Aanscherping geurnormen (zowel standaard-, als grenswaarden)
 - Rekening houdend met uitspraak Rb Den Haag, grens van 19,4 ou/m³ en nieuwe analyse relatie geurbelasting en geurhinder in concentratiegebied GGD Noord-Brabant 2023

8

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (5)

- GGD, IRAS, Van Aalsburg et al. 2023, *Geurbelasting en geurhinder van veehouderijen, Update van de blootstelling-responsrelatie*
 - Meer geurhinder ervaren dan verwacht volgens de Handreiking wet geurhinder en veehouderij
- Bevestigt eerder onderzoek uit 2015
- Heeft enkel betrekking op achtergrondbelasting

9

10

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (6)

- Voor alle situaties gaan geurnomen gelden
 - Afschaffing 50%-regeling
- Bestaande overbelaste situaties sneller onder grenswaarden brengen
 - Verwijzing naar artikel 7af BuChw
 - Kamerbrief 29 februari 2024 → in Brabant, Limburg en Gelderland naar schatting 1500 tot 2000 niet-bedrijfswoningen met een geurbelasting van meer dan 20 odour units
- Nieuwe geurregelgeving echter controversieel verklaard

11

Wet geurhinder en veehouderij en artikel 8 EVRM: update (7)

- En de bestuursrechter...?
 - Rb Oost-Brabant 16 juni 2023, ECLI:NL:RBOBR:2023:2933: uitspraak Rb Den Haag van 14 september 2022 over ontoelaatbare geurhinder betrekken bij intrekingsverzoek omgevingsvergunning
 - Rb Oost-Brabant 15 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:544 (verlening omgevingsvergunning verandering varkenshouderij):
 - bij beroep op artikel 8 EVRM moet eiser aannemelijk maken dat minimumniveau van aantasting van het milieu is overschreden
 - *“(...) De rechtbank laat verder in het midden of de door de rechtbank Den Haag in rechtsoverweging 4.16 van het vonnis aangenomen richtwaarde voor een voorgrondbelasting het minimumniveau van aantasting van eisers leefmilieu vertegenwoordigt. Het minimumniveau van aantasting is naar het oordeel van de rechtbank in ieder geval niet lager dan 19,04 OUE/m3. (...)”*

12

Vragen?

